

«BILIMNUR» баспа редакциясы

«АБАЙ ЖӘНЕ ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН»

*Республикалық ғылыми практикалық
форумның топтама жинағы*

*Шығармашылық еңбектердің
іс-тәжірибелік жинағы*

«Қаламгер ТЕН» ЖШС

Шымкент, 2020

УДК 821,512.122.0

ББК 83.3

А 13

«АБАЙ ЖӘНЕ ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН» - Республикалық ғылыми практикалық форум топтамасы

А 13 Шығармашылық еңбектердің іс-тәжірибелік жинағы/Редактор Нағиев. І. Б
– Алматы, 2020. – 200 б.

ISBN 978-601-7954-49-9

9 қаңтар 2020 жылы жарияланған Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» атты мақаласын қолдау мақсатында «BILIMNUR» баспа редакциясы шығармашылық материалдардың топтама жинағын баспада әзірлеп, Республика көлемінде таратылымға шығарады.

Абайдың ой-тұжырымдары баршамызға қашанда рухани азық бола алады. Сондықтан ұлтымызды жаңғырту ісінде оның еңбектерін басшылыққа алып, ұтымды пайдалану жайын тағы бір мәрте ой елегінен өткізген жөн.

Абай өзінің туған халқымен мәңгі-бақи бірге жасайды, ғасырлар бойы қазақ елін, қазағын биіктерге, асқар асуларға шақыра береді», – деген өнегелі сөзі ақын мұрасының мәңгілік өсиет ретінде бағаланатынын айқын аңғартады.

Бұл тұжырымдар қазір де аса өзекті. Тіпті бұрынғыдан да зор маңызға ие болып отыр. Себебі, ХХІ ғасырдағы ғылымның мақсаты биікке ұмтылу, алысқа құлаш сермеу екенін көріп отырмыз. Абай арманы – халық арманы. Халық арманы мен аманатын орындау жолында аянбағанымыз абзал. Абайдың өсиет-өнегесі ХХІ ғасырдағы жаңа Қазақстанды осындай биіктерге жетелейді.

(9 қаңтар 2020 күні жарияланған Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» атты мақаласынан)

УДК 821,512.122.0

ББК 83.3

ISBN 978-601-7954-49-9

© Нағиев И.Б., 2020

**«АБАЙ ЖӘНЕ ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН»
Республикалық шығармашылық, ғылыми практикалық форум**

*9 қаңтар 2020 жылы жарияланған Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың
«Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» атты мақаласын қолдау мақсатында
«BILIMNUR» баспа редакциясы шығармашылық материалдардың топтама жинағын
баспада әзірлеп, Республика көлемінде таратылымға шығарады.*

Шығармашылық бағыты: ҚР Тұңғыш Президенті Н.Ә. Назарбаев: «Заманалар ауысып, дүние дидары өзгерсе де, халқымыздың Абайға көңілі айнымайды, қайта уақыт өткен сайын оның ұлылығының тың қырларын ашып, жаңа сырларына қаныға түседі. Абай өзінің туған халқымен мәңгі-бақи бірге жасайды, ғасырлар бойы қазақ елін, қазағын биіктерге, асқар асуларға шақыра береді» деп көрсеткендей, Абайды әр қайталап оқыған сайын, жаңалық ашылатынын талай адам таңғалып мойындаймыз.

Мақсаты: Қазіргі таңда дүниежүзілік білім жүйесі деңгейіне сәйкес келетін, сапалы білім беруге жағдай жасайтын, үйлесімді дамытуға бағытталған білім беру көзделіп отыр.

Білім мекемелерінде үш тілді оқыту жүйесі, бірыңғай мектеп формасы, 12 жылдық білім беру стандарттары тақырыптарын БАҚ беттерінде ұстаз, ата-ана арасында түсіндіріп, пікірлесу қазіргі заман талабы қажет ететін маңыздылығы бар. «Ашықтық қағидаты» шеңберінде білім беру саласының барлық қызметкерлері үнемі құзыреттіліктері мен білімдерін жетілдіріп отырулары заманауи қажеттілік.

Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында қоғамдық сананы қайта түлетудің маңыздылығы туралы айтты. Ұлттық сананы сақтау және оны заман талабына бейімдеу мемлекеттік маңызы бар мәселеге айналды.

Өйткені сананы жаңғырту арқылы ХХІ ғасырда еліміздің тың серпінмен дамуына жол ашамыз. Ұлы ақынның шығармалары бүгін де өзектілігін жоғалтқан жоқ.

Абайдың ой-тұжырымдары баршамызға қашанда рухани азық бола алады. Сондықтан ұлтымызды жаңғырту ісінде оның еңбектерін басшылыққа алып, ұтымды пайдалану жайын тағы бір мәрте ой елегінен өткізген жөн.

Абай өзінің туған халқымен мәңгі-бақи бірге жасайды, ғасырлар бойы қазақ елін, қазағын биіктерге, асқар асуларға шақыра береді», – деген өнегелі сөзі ақын мұрасының мәңгілік өсиет ретінде бағаланатынын айқын аңғартады.

Абайдың шығармаларына зер салсақ, оның үнемі елдің алға жылжуына, өсіп-өркендеуіне шын ниетімен тілеулес болғанын, осы идеяны барынша дәріптегенін байқаймыз.

Ал, ілгерілеудің негізі білім мен ғылымда екенін анық білеміз. Абай қазақтың дамылсыз оқып-үйренгенін бар жан-тәнімен қалады. «Ғылым таппай мақтанба» деп, білімді игермейінше, биіктердің бағына қоймайтынын айтты. Ол «Біз ғылымды сатып мал іздемек емеспіз», – деп тұжырымдап, керісінше, ел дәулетті болуы үшін ғылымды игеру керектігіне назар аударды. Ұлы Абайдың «Пайда ойлама, ар ойла, Талап қыл артық білуге» деген өнегелі өсиетін де осы тұрғыдан ұғынуымыз қажет.

Бұл тұжырымдар қазір де аса өзекті. Тіпті бұрынғыдан да зор маңызға ие болып отыр. Себебі, ХХІ ғасырдағы ғылымның мақсаты биікке ұмтылу, алысқа құлаш сермеу екенін көріп отырмыз. Абай арманы – халық арманы. Халық арманы мен аманатын орындау жолында аянбағанымыз абзал. Абайдың өсиет-өнегесі ХХІ ғасырдағы жаңа Қазақстанды осындай биіктерге жетелейді.

*(9 қаңтар 2020 күні жарияланған Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың
«Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» атты мақаласынан)*

**«АБАЙ ЖӘНЕ ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН»
Республикалық шығармашылық, ғылыми практикалық форум**

Ұйымдастырушы: «BILIMNUR» баспасы, Республикалық 45minut.kz газеті мен Республикалық «Білім жолы Нұрлы жол» журналы редакциясының құрылтайшысы Қаламгер ТЕН ЖШС.

Ақпараттық қолдау: «Матрица» қоғамдық, ақпараттық порталы, Желілік басылым «Kundyz.kz»

Республикалық ұстаздар форумы «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласының аясында өткізілетін іс-шара болып өтеді. Форум ерекшелігі, ұстаздар бастамасымен әлеуметтік желі арқылы ұйымдастырылып, барлық ұйымдастырылу жұмыстары ұстаздардың қолдауымен жүзеге асырылады.

Форум жұмысында белсенділік танытқан ұстаздар және редакция тарапынан марапатталған ұстаздар арнайы төсбелгілермен марапатталға ұсынылады.

Мемлекет басшысы мемлекеттік қызметкерлерге және ұстаздарға әлеуметтік желілерді пайдалана отырып, халықпен тиімді жұмыс жүргізуді тапсырды.

«Ашықтық қағидаты» шеңберінде білім беру саласының барлық қызметкерлері үнемі құзыреттіліктері мен білімдерін жетілдіріп отырулары керек деп есептейміз.

БАҒДАРЛАМА:

- Қатысушыларды тіркеу. Тіркелу <http://www.45minut.biz> сайтында онлайн форманы толтыру арқылы жүзеге асады. Мерзімі: 05.02.2020 — 29.02.2020 жыл.
- Ақпараттық Whatsap топқа қосылу. Топта тақырыпқа сай пікірлесу, ұйымдастыру жұмыстары және топтама жинақтың PDF нұсқасы жарияланып отырады.
- Қорытынды. Республикалық шығармашылық, ғылыми практикалық форум бағдарламасы, қорытындысы жарияланады. Қатысушыларға форум құжаттары жіберіледі. Топтама жинақ Казпочта арқылы таралым жасалады.

НӘТИЖЕСІ:

- «Форум қатысушысы» сертификаты.
- Белсенді қатысушыларға Алғыс хат
- Үздік қатысушыларға Диплом
- Белсенді және Үздік қатысушыларға арнайы төсбелгі марапаты
- Форум топтама жинағы

Республикалық шығармашылық, ғылыми практикалық форумға қатысу ақысыз негізде жүргізіледі.

«КҮЛІМДЕ, НАУРЫЗ КҮЛІМДЕ»

Қызылорда облысы Шиелі ауданы № 50 Абай атындағы
орта мектеп жанындағы интернат тәрбиешісі Токпанбетова Зина

Мақсаты: Оқушылардың Наурыз мерекесі жөніндегі білген, түйгенін одан әрі толықтыра отырып, салт – дәстүрлерді дәріптеуге тәрбиелеу, ауыз әдебиетінің мұраларымен таныстыру. Акт залында Наурыз мейрамына арналған «Жаса, Наурыз, Дәстүрлі» атты кітап көрмесі және қол өнер көрінісі дайындалды.

(Зал наурыз мерекесіне сай безендіріледі, Н.Тілендиевтің «Ата толғауы» күйі ойнатылып тұрады).

1-жүргізуші: Ар ма, ағайын! Қайырлы күн, құрметті ұстаздар, ата-аналар, оқушылар! Жер жүзіндегі халықтардың бәрінің де түрлі мейрамдары бар. Шығыс халықтарының сондай ерекше мейрамдарының бірі – Наурыз. 2- жүргізуші: Дәстүрімізге айналған Ұлыстың Ұлы күні – Наурыз құтты болсын! Күлімдеген шуақты көктеммен бірге қазақ даласына жер әлемді жайнатып, әнші құстарды сайратып, Наурыз тойын тойлатып Жаңа Жыл келеді. Ендеше, той құтты болсын! Ұлыс оң болсын! Ақ мол болсын! Ұлы мереке сіздерге тек жақсылық әкелсін!

Той дабылын қағып тұрған

Уа, жараңдар, жараңдар!

Мұнда біз бар

Көңілің бар алаңдар.

Тыңдамағандарыңыз, тыңдаңыздар.

Ата менен анаң бар

Наурыз тойы басталды,

Наурыз тойы басталды

Бір орында тұрмаңыздар.

Бәрің бері қараңдар.

Ата-аналар мен қонақтарды наурыз мерекесімен құттықтау интернат тәрбиешісі Токпанбетоваға беріледі. Концерттік бағдарламаны бастамас бұрын оқушылардың аузынан Наурыз мерекесінің қалай тойланатыны туралы сұрайық:

1-оқушы: Жаңа жылда Қызыр баба үйге кірсе, ол үй ауру-сырқаудан, пәле-жаладан аман болады деген сеніммен Наурызға дейін адамдар үйін қағып-сілкіп, тазартып қоятын болған.

2-оқушы: Ел арасында 21 наурыз түні даланы Қызыр баба аралайды деген аңыз бар. Осыған сенген халық дәулет дарып, бақ қонсын деген мақсатпен есіктерін ашып қояды.

3- оқушы: Бұл күні ауыл бойжеткендері өздері ұнатқан жігіттеріне соғымның етінен пісірілген «Ұйқышар» деп аталатын дәм дайындаған. Ал жігіттер қыздарға айна, тарақ, иіссудан тұратын сыйлықтар сыйлаған. Оны «Селтеткізер», «Діреткізер» деп атаған.

4-оқушы: Наурыз мейрамы негізінен адамдардың көрісуінен басталады. Жігіттер төңіректегі бұлақтардың көзін ашып, бұлақ басына тал еккен. Жаңа шыққа күнге иіліп сәлем берген. Ренжіскен ағайындар татуласқан.

5-оқушы: Ұлыстың ұлы күні кем дегенде жеті түрлі дәмнен тұратын Наурыз көже дайындалады. Наурыз көжеге соғымнан қалған сүр ет, қойдың басы, қатық, сүт, бидай, тұз, су қосылады.

Ұлы халқым есептескен

Ұлыс береке берсін.

Ата салтын ешкім теппеген, аттап кетпеген

Пәле-жала жерге енсін.

Мың пәледен құтқарады бір бата

Қайғы-уайым жоқ болсын.

Адам болмас бата естіп өспеген.

Ұлыстың ұлы күні құтты болсын!

Ұлы күнде, халайық,

1-оқушы:

Қалай қарап қалайық

Наурызым – салтым, жоғалып қайта табылған

Сәйгүліктей ағайық

Шырағым болып алдымнан бүгін жағылған.

Жасын болып жанайық!

Бабамның үні ақ бата беріп жеткізген

Ортамызға атамызды шақырып

Әр қадамыңнан жаныма мейірім табылған.

Ақ батасын алайық!(Ортаға бата беру үшін Дархан

2-оқушы:

әкені шақырамыз).

Қыс өтіп, қар еріп,

Ұлыс бақты болсын.

Құлпыра көктем жетіп

Әр күніміз жақсы болсын

Шаруаның кенелген

Достығымыз берік болсын.

Мейрамы ежелден

Ұлыс оң болсын

Құтты болсын, бұл Наурыз!

Ақ мол болсын.

Жүргізуші:

Қайда барсаң, жол болсын.

Армысыз, әлемнің алтын шырағы

Ұлыс бақты болсын

Күн Ана! Қош келдіңіз!

Төрт түлік ақты болсын!

Төрге шығыңыз.

Күн Ана: – О, қасиетті Жер-Ана! Адамзат үшін саған басымды иемін. Мен сенің табиғат байлығыңа енетін тау-тасыңнан, жан-жануарыңнан бастап адамдарыңа дейін қуаныш-нұрын сеуіп, әр жүрекке шат-күлкі сыйлап, сіз үшін өзімнің гүл көктемімді, Ару көктемімді шақырғалы тұрмын.

Жүргізуші: Бүгін ұлыстың ұлы күні! Ата-бабаларымыздың сөзімен айтсақ ақ түйенің қарны жарылған күн– Наурыз.

Салтанатты Наурызды ортаға шақырайық.

Наурыз келсе, құт келгені, халайық!

Шашу шашу – Жадыра ана.

Есік ашып, шашу шашып

Ел болып қарсы алайық!

Күн – Ана:

Зарыға күткен. Жаңа жылым да келді-ау!
 Жаңа жылым жарылқа, ескі жылым, есірке,
 Ұрпағымды аман ет!
 Жамандық әрі кет, әрі кет! (алыстайды)
 Ару көктемім, келе ғой!

Наурыз – көктем:

Сәлем анам – алтын күн!
 Нұр шуағы халқымның
 Ашық болсын аспаның,
 Аман болсын жас-нәрің!
 О, халайық! Жараңдар!
 Қане, бері қараңдар!
 Мешін жылы баршаңды
 Кенелтсін зор бақытқа
 Білмеңдер бір шаршауды
 Бөлеңіздер шаттыққа.

Ән: «Наурыз біздің жаңа жыл».

Көрініс: «Бесікке салу».

3-оқушы: Көктем тойы – әнніміз,

Көркем өнер сәніміз
 Өлең-әнмен той сәнін
 Өрнектейміз бәріміз.
 Жарқыраған жас нұрлы,
 Жаса, наурыз, дәстүрлі.

Наурыз – көктем:

Жайнатамын бар гүлді.
 Сайратамын бұлбұлды –
 Төгілтіп ән-жырымды
 Мейрам етем бұл күнді.

Би: «Гүлдер».

4-оқушы: Наурызда күлімдеп

Күн нұры төгілді
 Өзгеше бүгін леп
 Желпітер көңілді.

5-оқушы:

Наурызды халқымыз
 Жыл басы санайды.

Жеті түрлі ас салды. (Ортаға әже шығып Наурыз көже әкеледі).

Әже: Ашық болсын қас қабақ,

Таспен атқанды аспен ат
 Бейтаныс та, таныс та
 Бүгін төрде бас қонақ
 Арпа, бидай, тары бар
 Қатық, малта тағы бар
 Ішілетін, жейтінің
 Бұл көжеде бәрі бар

10-оқушы: Күн мен түн теңелді

Жер шуаққа кенелді
 Соны тойлар ел енді
 Наурыз тойы салтымыз,
 «Көгерсін» деп халқымыз
 Көшеге тал егеді.

Әже: Ау, аталар, аналар!

Айналайын балалар!
 Жеп-ішсін деп тамсанып
 Жеті түрлі дәм салып
 Наурыз көже пісірдім

Көнермес салтымыз

Көктемдей арайлы.

Көрініс: «Тұсау кесер»

6-оқушы: Әнім де саған, білім де,

Құт қонақ өзің үйім де
 Қуаныш сыйлап еліме
 Күлімде, Наурыз, күлімде
 Наурыз жылы мешін жылы,
 Құтты болсын халайық
 Ұлыстың ұлы күні
 Шырқап әнге салайық.

Ән: «Бақытты балалық шақ».

7-оқушы: Наурыз – гүл көктем

Сәнді еді арайлы
 Күлімдеп күн көктем
 Нұр шашып қарайды.
 Бусанып жерім бай
 Төсінде қалқып ән
 Наурыз көңілді ән
 Шаттығы шалқыған.

Жүргізуші: Халқының әдеп-салтына

Ойлана қарап түйін түй.
 Шаттығын сыйлап жалпыға
 Жалғаса берсін ән-күй, би!

Би: «Жорға».

8-оқушы: Өніп еккен дәніміз.

Бүршік жарды бағымыз.

Сәскеде – жаз

Түнде – қыс

Секілді екен наурыз.

Төлдеп жатыр малымыз

Қазан толы сары уыз.

9-оқушы: Наурыз тойын әдемі

Әжем еске түсірді

Біздерге арнап әдейі

Наурыз көже пісірді.

Ашылды да кебеже

Дәм әзірлеу басталды.

Әжем наурыз көжеге

Құйдым алтын табаққа

Құлшынындар тамаққа

Бұл көжеден татыңдар

Бар қызыққа батыңдар.

11-оқушы:

Ұлыс күні қазан толсаа

Ол жылы ақ мол болар

Ұлы кісіден бата алса

Сонда олжалы жол болар

Ән: «Біз – өмірдің гүліміз».

Жүргізуші:

Ән қосылсын сәніңе!

Ырысты боп жаңа жыл!

Бақ дарысын бәріңе!

Ой қосылып ойыңа

Бас қосылып бойыңа

Аман-есен жетейік

Келер Наурыз тойына.

(Кеш соңында ата-аналар дайындап келген наурыз көже таратылады)

Тақырыбы: «Тапқыр болсаң, тауып көр» интеллектуалдық сайыс

Мақсаты: 1. Оқушылардың алған білімдерін тереңдету, Өткен тақырыптар бойынша білімдерін пысықтау

2. Оқушылардың ой-өрісін кеңейту, шығармашылық өз бетімен жұмыс істеу қабілеттерін арттыру ,

Логикалық ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту

3. Ұйымшылдыққа, бірлікке тәрбиелеу, ізденімпаздыққа баулу, ұтқыр ойға ұтымды жауап беруге дағдыландыру

Сабақтың әдісі: Сұрақ-жауап, түсіндіру, көрнекілік.

Көрнекілік: суреттер, сызбалар, қанатты сөздер, логикалық есептер.

Сабақтың түрі: топтық жұмыс, бастауыш сынып

Жоспар :

1. Оқушыларды топқа бөлу

2. Топ басшысын сайлау

3. Әділқазы алқасын сайлау

4. Әр топқа тапсырмалар беру

5. Қорытындылау

1 топ «Алғырлар» тобы 2 топ «Білгірлер» тобы 3 топ «Тапқырлар» тобы

Жүргізілетін жұмыс түрлерімен таныстыру.

«Тапқыр болсаң, тауып көр.» сайыс

I-тур : « Кім жүйрік » II-тур: « Ойлан, тап!» III-тур : « Кім жылдам ?»

IV-тур : « Сен білесіңбе?» V- тур: « Шебер қол» VI-тур: « Қас –қағым сәт»

«Логикалық тапсырмалар

Білген сайын келеді біле бергім,

Біле беру емес пе тілегі елдің.

Бүгін осы сайыста жеңіске жет.

Білімді, әрі білікті жас жеткіншек.

I-тур « Кім жүйрік »

Топ басшысына арналған сұрақтар

1 топ:

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі. (қазақ тілі)

2. Қ.Р. балютасы (теңге 15.11.1993 ж)

3. Түйе атасы кім? (Ойсылқара)

4. Күйді орындаушы адам (күйші)

5. Заттың атын білдіретін сөз табы (зат есім)

6. Суретші ата? (Ә. Қастеев)

2топ

1. Әліппенің атасы кім? (Ахмет Байтұрсынов)

2. Жаңа әнұранның сөзін кім жазған?(Ж.Нажмиденов, Н.Назарбаев)

3..Қ.Р. тұңғыш ғарышкері кім? (Т.Аубакиров)

4.. Көру мүшесі не?

5. Заттың қимылын білдіретін сөзтабы? (етістік)

6. Тіктөртбұрыштың ауданын қалай табамыз?(Енін ұзындығына көбейтеміз)

3топ

1. Өзін-өзі тану оқулығының авторы кім? (Сара Назарбаева)

2. Биыл Абай Құнанбайұлының неше жылдығын атап өтіп жатырмыз? (175)

3. Орман дәрігері? (тоқылдақ)

4. Жаңа әнұранның әнін жазған кім? (Ш.Қалдаяқов)

5. Қ.Р. тәуелсіздігі қашан жарияланды? (16.12.1991)

6. Ғарышқа ең алғаш ұшқан адам? (Юрий Гагарин)

II Тур «Ойлан, тап!» «Айшықты сөздер» Бұл тапсырмада бірнеше тұрақты сөзтіркестері беріледі. Бұл

сөздермен ана тілі пәнінен және өзін-өзі тану пәнінен таныссыңдар. Әр топқа 3 сөзтіркесі беріледі.

Ойланып, мағынасын айтуларың керек.

1.Қабағынан қаржауды (ашуланды)

2.Бетінен оты шықты (ұялу)

3.Итөлген жер (алыс)

1.Төбе шашы тік тұрды (қорықты)

2.Көзді ашып-жұмғанша (тез, лезде)

3.Таяқ сілтем жер (жақын)

1.Төбесі көкке жетті (қуанды)

2.Ине шаншар жер жоқ (бос жер жоқ)

3.Қой аузынан шөп алмас (жуас)

III-тур « Кім жылдам ? » Мақалды жалғастыр.

1-топ

- 1.Тіл тасжарады,
тасжармаса... (бас жарады)
- 2.Бал тамған тілден..(у тамады)
- 3.Тауды,тасты желбұзар,адамзатты ..(сөзбұзар)
- 4.Жақсы сөз-.. (жары мырыс)
- 5.Шебердің қолы ортақ,шешенің... (тіліортақ)

2-топ

- 1.Өнер алды -...(қызылтіл)
- 2.Айтылған сөз-...(атылған оқ)
- 3.Жылы-жылы сөйлесең,жылан... (інінен шығар)
- 4.Басқа пәле...(тілден)
- 5.Тілге құрмет-...(елгеқұрмет)

3-топ

- 1.Өз үйім...(өлең төсегім)
- 2.Бағыр туса ел ырысы,..(Жаңбыр жауса жер ырысы)
- 3.Асыл тастан шығады,..(Өнер жастан шығады)
- 4.Ғылым теңіз,..(білім кеме)
- 5.Оқу инемен.....(құдық қазғандай)

IV-тур « Сен білесіңбе?»Жұмбақты шешіп, үш тілге аудару.

1. Әттең, даусым тілім жоқ,
Құшағымда білім көп.(кітап-книга-book)
2. Бірін-бірі қоштаған, Бір үйден көрдім,
Қырық екідос-жаран.(әріп-буква-letter)
3. Қалқиып екі құлағы,
Елеңдеп, қорқып тұрады. (қоян-заяц-rabbit)
4. Жұқа тақтай бөлшегі
Ұзындықтың өлшемі. (сызғыш-линейка-ruler)
5. Жолбарыстан аумайды,
Тышқандарды аулайды.(мысық-кошка-cat)
6. Бұлаңдаған құйрығы,
Бір алдарлық қулығы.(түлкі-лиса-fox)
7. Қоймасын қыс ақтарып,
Жерді жапты ақ мамық.(қар-снег-snow)
8. Жеп көріп ем өзім мен,
Жас шығарды көзімнен.(пияз-лук-onion)
9. Қолыменен қаламы жоқ,
Бірақ сурет салады.(аяз-мороз-frost)

V-тур «Шебер қол»

Тапсырма 3 топқа бірдей. "Келе жатқан 8-наурыз аналар мерекесіне сыйлық жасау"

VI-тур « Қас-қағым сәт»

Білім шыңына шығу үшін сұрақтарға жауап береміз.

- 1.Ағашта 9 құс қонып отыр. Аңшы 1құсты атып түсірді. Ағашта неше құсқалды?
2. 1аяқпен тұрған қораздың массасы 5кг. 2 аяқпен тұрса массасы қанша болады?
3. 1метрде неше см бар.?
4. 1тоннада неше кг бар?
- 5.Алманың жартысы неге ұқсас.
- 7.1кг мақта ауырма, 1кг темір ауырма?
8. Кез-келген санды 0-ге көбейткенде не шығады.
Қорытынды. Жеңімпаз топты анықтау. Дипломдармен мадақтау.
Тауды биік деме сен,
Талаптансаң шығарсың,
Қарсылас мықты деме сен,
Білімді болсаң шығарсың- дей келе сайысымызды аяқтаймыз.

* * * * *

Сабақтың тақырыбы: Өсімдіктер қалай өседі?

Сабақтың мақсаты: Табиғаттағы өсімдіктердің қалай жетіліп өсіп дамуы туралы түсініктерін қалыптастыру. Өсімдіктердің күнделікті ортадағы қажеттіліктегі мен өсіп дамуының байланысын балаларға түсіндіріп бекіту. Тәжірбиелік жұмыстар арқылы балалардың табиғатқа деген көзқарасын кеңейту. Экологиялық тәрбие беру.

Көрнекілік: Гүлдер, трек схемалары, өсімдіктердің суреттері, дәндер, сұйық май, бауырсақ.

Технология: Сын тұрғысынан ойлау технологиясы

Әдіс – тәсілдер: Сұрақ – жауап, тәжірбиелік жұмыстар және ойын.

Қостілдік компонент. Гүлдер- цветы

Күнбағыс – подсолнух Растение – өсімдіктер.

Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс - әрекеті	Балалардың іс – әрекеті
Мотивациялық қозғаушы күш	Шаттық шеңбері Балалар жиналды бір топқа Сен менің, мен сенің досыңмын Кәне қолды бер досым Бірге ойнайық қуана.	Балалар бір – бірімен дос болады
Релаксация	Балалардың қолдарына бір гүлден беріп, бір біріне тілек айту арқылы бір шоқ гүлді жинау	Балалар бір – біріне тілек айту арқылы көңілденеді
Ұйымдастыру кезеңі	1.Балалар бір біріміздің көңілімізді көтердік , ал енді айта қойыңдаршы қазір қай жыл мезгілі? 2.Күз айларын атаңдар 3.Күз айларының ерекшеліктері 4.Күз туралы кім өлең тақпақ біледі	Балалар жауабы Күз Қыркүйек, қазан, қараша Суретпен жұмыс Балалар жауабы.
Жаңа сабақ	Есікті тақылдатып Буратино көңілсіз болып келеді, қолында жасанды гүл және күнбағыс бар. Тәрбиеші: Балалар мынау кім? Буратино сен неге көңілсізсің, саған не болды	Балалар таң қалады. Буратино
Әңгімелесу және сұрақ - жауап	Буратино: Мен кішкентай балаларға жақсы бір іс жасайын деп едім , қолымнан келмеді, топтарына әдемі, сәнді, таза ауа болсын деп гүл сыйлаған едім. Ол топтың тәрбиешісі маған: Буратино саған көп рахмет сен бұл жасаны гүлдерді қай дүкенен алдың деді. Мен таң қалып тұрмын, неге жасанды, олардың жапырақтары жасыл, сабағы да жасыл, гүлі қызыл. Жоқ мен әкелген гүлдер тірі, тәрбиешіні түсінбедім	Балаларда аяушылық сезім оянады
Негізгі бөлім	Тәрбиеші: Балалар Буратино бір нәрсені түсінбей тұр екен кәне түсіндірейік. Гүлдер дегеніміз орысша - цветы Бұл жасанды гүлдердің тірі гүлдерден қандай айырмашылығы бар? Жасанды гүлдер не? Тірі гүлдер дегеніміз не? Тәрбиеші: Кәне балалар Буратиноға тұқым дегеніміз не , ол не үшін керек? Тәрбиеші: Кәне ненің тұқымдарын білесіңдер? Буратино: Жоқ мен сенбеймін мына кішкене жанғақты қорапқа салып орамалмен жауып, тибиду- тибиду дух – емен өс десем мынандай ағаш өседі ме? Мен сенбеймін. Тәрбиеші: Жоқ Буратино саған бұл жерде сыйқырлы сөздер көмектеспейді, бұл жерде білім мен еңбек керек кәне менің балаларым саған мына тірек схема арқылы түсіндіріп береді	Балалар жауап береді Жасанды гүлдерді біз ойнағанда , үйімізді сәндеу үшін қолданамыз. Ондай гүлдер біздің топтада бар. Тірі гүлдер өседі, олардың тамырлары болады, суғарамыз, өскен сайын өзгереді, тұқымдары шығады, гүлі болады. Тұқым өсімдіктер ді өсіру үшін керек. Балалардың әрекеті . Мынау асқабақ тұқымы одан асқабақ шығады (Асқабақ суретін көрсету) Т.б Балалардың іс – әрекеті
Тәжірбиелік жұмыс	Тәрбиеші: Түсіндің бе Буратино? Түсіндім, түсіндім ал жарайды мынау менің күнбағысым қалай? Ия бұл күнбағысыңда жасанды, ал тірі күнбағыстан не шығатынын менің балаларым саған көрсетеді, күнбағыстың балалар орысшасы - подсолнух Буратино: Мен енді түіндім, тірі өсімдіктерге біз қамқорлық жасауымыз керек екенғой балалар Тәрбиеші: Иә, Буратино, егер көп күбағыстың тұқымын	Балалар тәжірбие жұмысын жасайды Дайын дәнді үгітіп қағаз бетіне салып, жартылай бүктеп қысады, май шыққанын байқайды

	сықсақ мынандай сұйық май шығады, одан біз бауырсақ пісіреміз ал сенің күнбағысыңнан не шығады	
Рефлексивті түзету Ойын : «Жоғары-төмен»	Балалар ,мен қазір жерде өсетін жемістерді айтқанда қолдарыңды көтересіңдер, талда өсетін жидектерді айтқанда қолдарыңды төмен түсіресіңдер Буратино қоштасып рахмет айтып кетеді	Балалар ойын ойнайды Балалар қоштасады

Күтілетін нәтижие:

Білу: Тірі өсімдіктер әлемі туралы білу

Игеру: Тірі өсімдіктердің даму жолдарын игеру

Меңгеру: Тірі өсімдік пен жасанды өсімдіктерді ажырата білуді меңгеру.

* * * * *

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Ұзынарық ауылы, «Береке» бөбекжайының тәрбиешісі Абилдаева Қарлығаш Алимхановна

Білім саласы: Коммуникация.

Бөлімі: Сөйлеуді дамыту.

Тақырыбы: Үй жануарлары.

Мақсаты: Балаларға үй жануарлары жайында түсінік беру.

Үй жануарларының адам өміріне пайдасын, тұрмысқа қажеттілігін түсіндіру. Сұрақ-жауап арқылы тіл байлықтарын дамыту. Үй жануарларынан төрт түлік малдың төлдерін ажыратып, дыбысталуын дұрыс айтуға үйрету. Сурет бойынша әңгіме құрату арқылы ақыл-ойларын дамыту.

Қажетті көрнекі құралдар:

Үй жануарларының суреттері, жайлау бейнесі жасалған бұрын үй жануарларынан алынатын өнімдер: сүт, құрт, май, айран, ет, қазы, жүннен, теріден тоқылған, тігілген бұйымдар.

Алдын ала жүргізілетін жұмыстар. Үй жануарлары туралы әңгімелесу, сұрақ қою, жауап алу

Оқу қызметі	Педагогтің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	Шаттық шеңбері Күннің көзі ашылып Көкке шуақ шашылсын. Құтты қонақ келіпті, Төрімізге еніпті. Амандасу үлкенге, Тәрбиенің басы ғой. Ал қанекей бәріміз, "Сәлем" дейік үлкенге	Педагогпен бірге өлең жолдарына қимыл-қозғалыстар жасайды.
	Балалар бүгін оқу қызметінде үй жануарларымен танысатын боламыз. <i>Үй жануарлары жайлы түсіндіру.</i> Үй жануарлары қолға үйретілген жануарлардың түрі. Сондықтан кейде бұларды қолға үйретілген жануарлар деп атайды. Олар: Сыйр, түйе, жылқы, қой, ешкі, есек, мысық, ит, құстардан үйрек, қаз, тауық. Мал өсірсең түйе өсір. Олардың еті, сүті бізге тамақ, ал жүні, терісі киім. Естеріңе түсіріңдерші малдың төлдерін не деп атаймыз? Балалар енді менің қолымдағы суретке қарай отырып, әңгіме құрастырып көрейікші.	Үй жануарларың адамдар күтіп баптайды. Лақ, қозы, бота, құлыншақ Ал мынау ешкі, оның төлің лақ деп атаймыз.

Дидактикалық ойын.

"Енесін тап" ойынын ойнап жіберейікші.

Мен сендердің қолдарына төлдердің суреттерін беремін. Бұл төлдердер мамаларын таба алмай қалыпты, енді сендер сол төлдердің мамаларын қайдан көріп тұрсыңдар. Ендеше төлдерін мамаларына қасына апарып жайғайық.

Сергіту сәті Орнымыздан тұрайық Алақанды созайық. Оңға қарай иіліп,	Сергіту сәті 4 педагогпен бірге қайталайды
---	---

<p>Солға қарай иіліп. Белімізді жазайық, Айналаға қарайық, Бір тынығып алайық. Балалар, сендер үй жануарлары жайында тақпақ, мақал-мәтелдер білесіңдер ме? Ұлжан: Мал өсірсең түйе өсір, Пайдасы оның көл-көсір. Түйе көп болса, жүк сый майды. Жылқы-малдың патшасы Түйе-малдың қасқасы.</p>	
<p>Жұмбақ жасыру 1. Кішкене ғана бойы бар, Айналдырып киген тоны бар 2. Басында екі таяғы бар, Төрт аяғы бар. 3. Кезікті бір жануар, Үстінде екі тауы бар 4. Төрт бұлағы-сүт, Өзі күшті мүйізі мықты 5. Жол үстінде қу қазық, Жүр ішінде жолазық, Жарайсындар балалар Енді балалар мына тақтадағы суреттерге қарандаршы. Ненің суретін көріп отырмыз? Осы жануарларды қалай шақырады екенбіз, кім айтады? Тақпақтар айту</p>	<p>.(Қозы) Лақ). (Түйе). (Сыыр) (Қоян) 1. Сиырды-аухау-аухау. 2. Түйені-көс-көс. 3. Жылқыны-қырау-қырау. 4. Ешкі-шөре-шөре деп шақырамыз. Балалар тақпақ оқиды</p>
<p>Енді балалар осы жануарлардың төлдерін қалай атайды екенбіз кім айтады? 1. Сиырдың баласын-бұзау. 2. Түйенің баласын-бота. 3. Жылқының баласын-құлын. 4. Қойдың баласын-қозы. 5. Ешкінің баласын-лақ дейміз. "Дәмін"-тауып көрші? Ойын. Үстел үстіндегі үй жануарларынан алатың өнімдердің дәмің татып ажыратады. (Айран, сүт, май, құрт, ет т.б.) Қорытыңды: Қандай үй жануарларын білесіңдер? Малдардың төлдерін қалай атаймыз? Жарайсындар балалар, бүгінгі оқу қызметіне өте жақсы қатыстындар, мен сендерге ризамын.</p>	<p>Ойын ойнайды. Қой, сиыр, ешкі, түйе, жылқы. Бота, қошақан, құлыншақ, лақ, бұзау.</p>

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Ұзынарық ауылы
«Береке» бөбекжайының тәрбиешісі Такишева Назира Турдыбаевна

Білім саласы: Коммуникация

Оқу қызметі: Сөйлеуді дамыту

Тақырыбы: Отбасындағы сыйластық

Мақсаты: Балаларға отбасы туралы түсінік беру, өз жанұясы туралы әңгімелеуге үйрету. Ойын арқылы есте сақтау қабілетін, қарым қатынас дағдыларын дамыту. Отбасына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Әдістер: Әңгімелеу, жұмбақ, тақпақ айту, ойын, сұрақ - жауап, сергіту, шаттық шеңбері.

Көрнекіліктер: отбасы суреттері, қуыршақтың киімдері, макеті.

Сабақтың барысы:

Шаттық шеңбері:

Көтеріліп шаңырақ, Уықтары шаншылар.

Керегелер керіліп, Өрімдей боп өрілер.

Бәріміз жүрсек айналып, Киіз үй болып көрінер.

- Балалар, біз қандай заттың бейнесін жасадық?

- Ал, киіз үйде кімдер тұрады?

- Оларды бір сөзбен қалай атаймыз?

- Дұрыс айтасыңдар.

Бүгінгі біздің тақырыбымыз өз отбасымыз туралы болмақ.

Балалар, айналамызға қарасақ, көптеген үйлерді көреміз.

Ол үйлерде кімдер тұрады деп ойлайсыңдар?

- Иә, балалар, барлық үйдің өз отбасы болады олар бір - бірімен тату - тәтті тұрады.

- Қане, балалар мен сендерге бір жұмбақ жасырайын, шешуін тауып көрейік.

Жұмбақ: Онсыз қызық жоқ маған, Онсыз бақыт жоқ маған.

Ол әр баланың панасы, Ол не екен, балалар? (Отбасы)

- Міне балалар, бұл жұмбақтың шешуі отбасы екен

- Олай болса бәріміз тақтаға назар аударайықшы.

Бұл суретте кімдердің суретін көріп тұрсыңдар?

- Иә, бұл суретте сүйіспеншілігі мол, бір - біріне ыстық ықыласпен, аялы сезіммен қарап отырған дастархан басындағы отбасы мүшелерін көріп отырмыз. Отбасы туралы әңгімелеу.

Ойын: "Мынау кім?"

Мақсаты: Балаларды тапқырлыққа, есте сақтау қабілетін дамытуға баулу.

Шарты: отбасындағы мүшелердің атын атап, жасырынған отбасы мүшесін табу.

Сергіту жаттығуы:

Атамның алып күрегін, Ауланың қарын күредім.

Әжеме мен құдықтан, Су әкеліп беремін.

Еденді де жуамын, Шаң - тозаңды қуамын.

Ойын сұрақ: "Көңілді доп"

- Отбасы мүшесін ата.

- Отбасында кімді жақсы көресің?

- Отбасында кімге сыйлық жасайсың?

- Анаңа қалай көмектесесің?

- Үйге қонақ келгенді ұнатасың ба?

- Дастархан басында өзіңді қалай ұстайсың?

- Үйдегі ініңе, қарындасыңа қалай көмектесесің?

- Жарайсыңдар, балалар, өте жақсы.

Олай болса бүгінгі сабаққа жаттап келген тақпақтарымызды айтайықшы.

Хормен:

Атамнан басталар,

Әжемнен қосталар

Отбасым мыналар:

Ең жақын адамдар-

Әкем мен анам бар,

Бір туған ағам бар,

Бір туған апам бар...

Бәрін жақсы көремін,

Еркелеймін, еремін!

Әділжан:

Титтей бөбек кезімнен

Әлдилеген емізген,

Еркелетіп күлгізген,

Алғаш «апа» дегізген.

Мөлдір:

Кішкентайы-мен үшін

Тағат, байыз таппайтын,

Үстел үсті ойыны: "Қуыршақты киіндіреміз"

Мақсаты: балаларды адамгершілікке, сыйластыққа, мейірімділікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу.

Шарты: қатты қағаздан қиылған қуыршақ макетін киім үлгісімен киіндіру.

Балалардың жұмысын мадақтау.

- Балалар, қуыршаққа өте жақсы киімдерін киіндіре білдіңіздер, адамгершілік, мейірімділік қасиеттеріңізді көрсете білдіңіздер. - Өте жақсы балалар.

Қорытынды: Біз бүгін өзімізге ең жақын, ең қымбат отбасымыз туралы әңгімеледік. Біз оларды жақсы көруді, сыйлауды, көмектесуді үйрендік. Отбасы ең жақын адамдардың ошағы екенін білдік. Ойындар ойнадық. Бүгінгі сабаққа өте жақсы қатысып, сұрақтарға жауап бере білдіңдер. Бәріміз бірге отбасымызға тілек сөздер айтып, бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз!

* * * * *

ТАҚЫРЫБЫ: Мекені – жер. Е дыбысы мен әрпі		Мектебі: Ә.Молдағұлова атындағы ІІІ Ж Н орта мектеп
Саны:	Педагогтің аты-жөні: Камбулатова Жазира Макулбековна	
СЫНЫП-ТОП: мектепалды даярлық тобы	Қатысқандар саны:	
ҰОҚ-ның оқытылу мақсаттары	0.2.1.1. Сөз/сөйлем сызбасын оқу. 0.2.1.2. Суретті кітаптардан ақпаратты табу (сурет арқылы) 0.3.1.1. Сөз, сөйлем сызбасын құру. 0.3.2.1. Сөйлем сызбасының соңына тиісті тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі. 0.3.3.1. Жазу жолын, жоларалық кеңістікті, жолдың жоғарғы және төменгі сызығын сақтап, әріп элементтерін жазу.	
Күтілетін нәтиже	<p>• Барлық тәрбиеленушілер: Тыңдалған материал негізінде қарапайым сұрақтарға жауап қайтарады. Сөздегі дауысты, дауыссыз, дыбыстарды ажыратады. Е дыбысы – дауысты дыбыс. Е дыбысының айтылуын дұрыс дыбыстайды. Суреттегі заттардың аттарын атай алады, сөздегі е дыбысының орнын ажыратады. Ұйқас сөздерді табады.</p> <p>Көпшілік тәрбиеленушілер: Сұраққа жауап бере отырып, суретті мазмұндайды. Берілген суретке қарап, сөздегі дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады. Сөздегі дыбыс санын, ондағы е дыбысының орнын ажыратады. Е дыбысына сөз ойлайды. Е дыбысына (дауысты) сөз құрайды. Дауысты дыбыстардың санын анықтайды.</p> <p>Кейбір тәрбиеленушілер:</p>	
	Сюжетті суреттен таныс ақпаратты табады. Тақырып аясында диалогке қатысады. Сөз/сөйлем сызбасын оқиды. Е дыбысын қатыстырып, сөз, сөйлем құрастырады. Сөйлем сызбасының соңына тиісті тыныс белгілерін қояды: (нүкте, сұрақ белгісі, леп	
Тілдік мақсат	Тәрбиеленушілер: Сұрақтарға толық жауап береді. Суреттер бойынша сөйлем құрастырады. Е әрпін жазып, қолдарын жаттықтырады.	
Өткен ҰОҚ алған білім	Пікір алмасу сұрақтары: Сөздер неге бөлінеді? Сөздерді буынға бөл. Сөздер қай дыбыстан басталып тұр? Дыбыстар қандай түстермен белгіленеді? Дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді?	
Жоспар		
Жоспарланған уақыт	Жоспарланған жұмыс түрлері	
I. Дұрыс әсерлі көңіл күй орнату. 0–2мин. II. Өмірлік тәжірибені маңыздандыру. Мақсатты болжам.	Оқу қызметіне балалардың назарын тарту үшін педагог жағымды атмосфера құрады. Балалар бір-бірлеріне жылы сөздер айтады. Мына сұлу әлемде Адам өмір сүреді. Үлкен менен кішіге, Күн сәулесін төгеді. Балаларға әртүрлі дыбыстар тыңдап, ненің дыбысына ұқсайтынын табады. Дыбыстарды балалар ым-ишарамен қайталайды.	
ҰОҚ-ның ортасы III. Тақырып бойынша жұмыс 6 – 27мин.	(Ұ,Ө) Әліппе-дәптермен жұмыс. 1-тапсырма. Сурет желісімен педагог балаларға сұрақ қояды. Сұраққа жауап беріп, әңгімелейді. Е әрпі кездесетін жануарларды атайды. Осылардың ішіндегі өз өлкесінде тіршілік ететін жануарларды табу. 2-тапсырма. Суда тіршілік ететін	

	<p>жануарларды сурет бойынша ажыратады.</p> <p>Е дыбысы кездесетін жануардың атын қайталап, сөздерді буынға бөледі.</p> <p>Е – дауысты дыбыс. Е дыбысын айтқанда дауысымыз жіңішкеріп естіледі, дыбыс ерін арқылы айтылады.</p> <p>(Ұ) <i>Sergitu сәті.</i></p> <p>Педагог балаларды орындарынан тұрғызып, өлең жолдарын қимылмен 2-3 рет айтқызады.</p> <p>Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен боп өседі.</p> <p>3-тапсырма</p> <p>Педагог өлең жолдарын оқиды. Өлеңде айтылған жануардың атын қайталайды, сол сөзге дыбыстық талдау жасайды.</p> <p>Е әрпінің бейнесін түсті қағаздармен құрастырады.</p> <p>4-тапсырма. Сурет бойынша жұмыс жүргізіледі. Е әрпі туралы өлеңді тыңдайды.</p> <p>Е әрпінің қандай затқа ұқсайтынын айтады.</p> <p>5-тапсырма. Е әрпін түрлі заттардан құрастырып жасайды.</p> <p>6-тапсырма. Мектеп жобасының сызбасын бастырып сызады.</p> <p>Оның қай әріпке ұқсайтынын айтады.</p> <p>Е әрпінің баспа түрін жазады.</p>	<p>Үнтаспа.</p> <p>Қызыл, көк дөңгелектер.</p> <p>Е әрпі жазылған плакат.</p> <p>Моншақ т.б.</p> <p>Әліппе-дәптер.</p>
<p>IV. ҰОҚ қорытындысы. Рефлексия.</p>	<p>Педагог қорытынды жасайды. Балалардың оқу қызметіне белсенділіктері мен қатынасуын талқылайды.</p> <p>(Ұ,Ө)Рефлексивтік бағалау. Балалардың жұмыстарын смайликтер арқылы бағалайды.</p>	<p>Әліппе-дәптер</p>

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Ә.Молдағұлова атындағы ШЖНОМ шағын орталық тәрбиешісі Оралбаева Гүлнар Жарқынбекқызы

«Ертегіде қонақта» атты спорттық мерекесі

Мақсаты:

1. Балалардың жылдамдық қасиеттерін дамыту.
2. Көзбен мөлшерлей білу дағдыларын дамыту.
3. Сенімді қатынастарды нығайтуға бағыттау.
4. Баланың спортқа ұмтылысын, қызығушылығын қолдау.

Құралдар: себеттер, кеглдер, шығыршықтар, арқан.

Өткізілетін орын: Спорттық зал.

Сайыстың барысы.

Музыканың әуенімен балалар спорт залға кіреді, екі қатарға тұрады.

Жаттықтырушы: Сәлеметсіздер ме құрметті қонақтар мен жарысқа қатысушылар!

Балалар, сендер ертегіні ұнатасыңдар ма? Ертегіні қалай ұнататындарыңды тексеріп көрейін.

Атам оны өсірді,

Тату-тәтті тұрыпты.

Баптап, күтіп әрқашан.

Бұл қай ертегі? («Үйшік» ертегісі.)

Жұла алмай қалды бір күні,

Апам оны пісіріп, терезеге қойыпты.

Апамды да шақырды,

Жата-жата жалығып, орманға кетіп қалыпты.

Мысық, күшік бәрі кеп,

Қасқыр оған жеймін деп,

Жұлып алды жабылып.

Аю да оған жеймін деп.

Бұл қай ертегі? («Шалқан» ертегісі.)

Өлең айтып, би билеп,

Орманда ол болыпты,

Түлкі де тұр күлімдеп.

Ішіне аңдар толыпты.

Бұл қай ертегі? («Бауырсақ» ертегісі.)

Бәрі бірге дос болып,

Жаттықтырушы: Ендеше балалар сайысымызды бастамас бұрын, кішкене денемізді қызыдырып алайық.

Ұйымдастырушылық кезеңі. (Шеңбер бойымен жүріп, қолды жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен жүреді. Қолды белге қойып, өкшемен жүреді. Жай бір қалыпты жүріс, қолды алға созып, тізені көтеріп жүру. Қолды артқа қойып, өкшемізді қолымызға тигіземіз.)

Жаттықтырушы: Денемізді қыздырып алсақ, сайысымызды бастайық. Екі команда өз орындарына жайғассын.

I кезең: Таныстыру. Әр топтың ұрандары.

II кезең: «Кім тездетіп, басына бас киімін киеді».

Белгі бойынша ойыншылар кедергілер арқылы кәрзеңкеге қарай жүгіреді және бастарына бір бас киімнен киеді, сосын кейін қарай жүгіреді. Кәрзеңкені тез босатқан топ, ұтысқа ие болады!

III кезең: «Қаппен секіру» Кеглилердің арасымен қапшықпен секіріп өту.

IV кезең: «Шаңғы тебу». Аяққа бөтелкелерді киіп, шаңғы тепкендей сырғанап жүру.

V кезең: «Кедергіден жылдам өт!»

Шығыршық арқылы кедергілер мен қапшықтан жасалған тоннелден жылдам өту керек.

VI кезең: «Арқан тартыс».

Жаттықтырушы: Ал балалар, қалай екен? Қазір демалып, «Үш торай» атты ертегісін тамашалаймыз (Үш торай жүгіріп келеді).

1-ші: Мен Ниф-Нифпін!

2-ші: Мен Нуф-Нуфпын!

3-ші: Мен Наф-Нафпын!

Қасқыр: Мен Қасқырмын. Тістерімді сықырлатып, үш торайды жеймін.

3-ші: Ей, Қасқыр, бізге тиіспеші. Біз сенің көңіліңді көтеріп, би билеп береміз.

Қасқыр: Ал билеңдер.

Жаттықтырушы: Балалар торайларға көмек берейікші, бір көңілді спорттық биіміз бар еді ғой, билеп берсек қайтеді.

Ұлдар «Спорт» биін билейді.

Қасқыр: Жарайды, таңғалдырдыңдар! Мен өз сөзімде тұрамын, торайларды босатамын.

Жаттықтырушы: Жарайсыңдар біздің ұлдар өнерлі.

Сайыстардың қорытындысы.

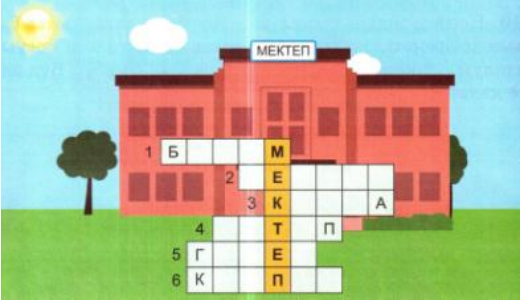

Әділ қазылардың сөздері.

Командаларды құттықтау.

Әуеннің ырғағымен командалар спорттық залдан шығады.

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Ә.Молдағұлова атындағы ШЖНОМ
көркем еңбек пәнінің мұғалімі Қайыпбекова Патшайым Абдрашқызы

Сабақтың тақырыбы: Матрицалармен таңба жасап үйренеміз		Мұғалімнің аты-жөні: Қайыпбекова П.	
СЫНЫП: 2	Қатысқан оқушылар саны: 10	Қатыспаған оқушылар саны:	
Сабақ негізделген оқу мақсаттары	2.1.3.2 Шығармашылық идеяларды дамыту үшін белгілі дерек көздерінен ақпараттар жинау		
Сабақ нәтижесі:	<p>Оқушылардың барлығы мынаны орындай алады: Оқулықта берілген және қосымша тапсырмаларды орындайды. Практикалық жұмыс жасайды. Сұраққа жауап береді.</p> <p>Оқушылардың көбісі мынаны орындай алады: Топтық жұмысты бірлесе орындайды. Өз бетінше жұмыс жасайды. Сұраққа жауап береді. Қосымша үлестірме ресурстармен жұмыс жасайды.</p> <p>Оқушылардың кейбіреуі мынаны орындай алады: Оқулықтан тыс берілген қосымша тапсырмаларды орындайды, тақырып бойынша қосымша мәліметтер мен дәлелдер келтіре алады.</p>		
Бағалау критерийі	Жеке, жұптық, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.		
Ресурстар	Оқулық, суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс, стикер.		
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.		
Пәнаралық байланыс	Музыка, қазақ тілі.		
Сабақтың жоспары			
Жоспарланған уақыт	Сабақ барысы :		
Басталуы 5 минут	<p>Бағалау парақшасымен таныстыру Топтарға бөлу. «Шаттық шеңбер» Балалар бір-бірімен амандасып, танысады, жылы тілек тілейді. Балаларды қорапшадағы түстер арқылы ретімен үш топқа бөлемін. Психологиялық ахуал қалыптастыру: «Аялы алақан» Мақсаты: жылылық, сенімділік деңгейін, еркіндікті дамыту.</p>		

	<p>Нұсқаулық: қатысушылар шеңбер болып отырады. «Бүгінгі сабақтан не алғыңыз, не көргіңіз келеді?» — сұрағын оқушыларға қойып, сұрақтарға жауап алу. Бастапқы қатысушы жанындағы көршісінің қолын ұстайды. Тренинг шеңбер бойымен жалғасады. (Тренинг соңында қатысушылар дөңгеленіп қолдарын ұстайды)</p> <p>1 тапсырма: ҰЖ Сөзжұмбақты шеш.</p> <p>Дескриптор: 1. Жұмбақты зейін қойып мұқият тыңдайды; 2. Сөзжұмбақтың шешуіндегі сөзді табады; 3. Торкөздегі сөзді дауыстап оқиды.</p> <p>Кері байланыс: «Житондар» ҚБ « Жұлдызшалар»</p>	
<p>Жаңа білім 10 минут</p>	<p>Білу және түсіну Оқушылар оқулықтағы негізгі тақырыппен танысады.</p> <p>Матрица – әртүрлі баспа-таңба жасауға болатын пішін. Қағаз парағына бояу жағылған пішінді басу арқылы жасалатын бейне баспа-таңба деп аталады.</p> <p>Матрица жасау үшін өшіргіш, пенопласт немесе картоп қолдануға болады. Олардан керекті пішінді пышақпен кесіп аласың (суретке қара). Үлкендерден саған көмектесуді сұра. Матрицаны қиғанда абай бол.</p> 	
<p>Ортасы 10 минут</p>	<p>Қолдану Практикалық жұмыс Талдау №1 жұмыс дәптерінің 22-23 беттеріндегі тапсырмаларды орында.</p>	
<p>Сергіту сәті 2 минут</p>	<p>Сергіту сәті</p>	
<p>Аяқталуы Сабақты бекіту 10 минут</p>	<p>Синтез "Таңда да таста" әдісі</p>	
<p>Бағалау 5 минут Кері байланыс 3 минут</p>	<p>«Жетістік» баспалдағы.</p>	
<p>Үйге тапсырма: жұмысты аяқтау.</p>		
<p>Саралау – Сіз қосымша көмек көрсе туді қалай жоспарлайсыз? Сіз қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіруді қалай жоспарлайсыз?</p>	<p>Бағалау - Оқушылардың үйренгенін тексеруді қалай жоспарлайсыз?</p>	<p>Пәнаралық байланыс Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері АКТ-мен байланыс құндылықтар дағы байланыс</p>

<p>Рефлексия Сабақ / оқу мақсаттары шынайы ма? Бүгін оқушылар не білді? Сыныптағы ахуал қандай болды? Мен жоспарлаған саралау шаралары тиімді болды ма? Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен?</p>	<p>Төмендегі бос ұяшыққа сабақ туралы өз пікіріңізді жазыңыз. Сол ұяшықтағы Сіздің сабағыңыздың тақырыбына сәйкес келетін сұрақтарға жауап беріңіз.</p>
<p>Қорытынды бағамдау Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: 2: Қандай екі нәрсе сабақты жақсартта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: 2: Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім?</p>	

Түркістан облысы. Отырар ауданы. Темірбек Ибрагимов атындағы жаплы орта мектебі
Қазақ тілі және әдебиеті пәні мұғалімі: Көлбаева Дариға Бердибаевна

<p>Пәні: қазақ тілі Сабақтың тақырыбы: Көліктің пайда болу тарихы</p>	<p>Мұғалімнің аты-жөні: Көлбаева Дариға Күні: 5.02.20ж</p>	
<p>Сынып: 5 «Б»</p>	<p>Қатысуға тиісті оқушылар саны: 22</p>	<p>Қатыспаған оқушылар саны:</p>
<p>Сабақ негізделген оқу мақсаттары</p>	<p>5.1.4.1. тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау. 5.3.5.1. оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпаратты сақтай отырып, жинақы мәтін жазу.</p>	
<p>Сабақ нәтижесі:</p>	<p>Оқушылардың барлығы орындай алады: Тірек сөздер мен жетекші сұрақтарды анықтай алады. Оқушылардың көбісі орындай алады: оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпаратты анықтайды, сұрақтарға жауап береді. Оқушылардың кейбіреуі орындай алады: материалдары бойынша негізгі ақпаратты сақтай отырып, жинақы мәтін жазады.</p>	
<p>Бағалау критерийі</p>	<p>- тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтайды. - негізгі ақпаратты сақтай отырып, жинақы мәтін жазады.</p>	
<p>Ойлау дағдысы</p>	<p>Түсіну, қолдану</p>	
<p>Құндылықтарға баулу</p>	<p>Оқушылардың қауіпсіздігі мен ережелерін қатаң сақтауын ескерте отырып, тәрбиелей оқыту.</p>	
<p>Тілдік құзиреттілік</p>	<p>Тірек сөздер, жетекші сұрақтар, сын есімнің мағыналық түрлері...</p>	
<p>Ресурстар</p>	<p>Оқулық, суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс, стикер.</p>	
<p>Әдіс-тәсілдер</p>	<p>Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.</p>	
<p>Пәнаралық байланыс</p>	<p>бейнелеу, тарих, қазақ әдебиеті</p>	
<p>Алдыңғы оқу</p>	<p>Біледі: Бағдаршам не үшін қажет? Білу керек: жол ережелері туралы не білесіздер? Қосымша білім: көліктер қашан, қайда пайда болды?</p>	
<p>Сабақтың жоспары</p>		
<p>Жоспарлы уақыт</p>	<p>Сабақ барысы :</p>	
<p>Басталуы 5 минут</p>	<p>Сәлемдесу. Топқа бөлемін : «Билеттер арқылы» топқа бөлінеді. Оқушыларды кассадан билеттер алып, 1,2,3,4 вагондарға (парталарға) бөлініп отырады. 1-топ: «Жарқын өмір» вагоны 2-топ: «Сүйіспеншілік» вагоны 3-топ: «Бақыт» вагоны 4-топ: «Достық» вагоны</p>	

	<p>Психологиялық ахуал қалыптастыру: Оқушыларды түгелдеу. Оқу құралдарын байқау. <i>Бір-бірімізді тыңдаймыз десек 1 рет қол шапалақтаймыз!</i> <i>Ұйымшыл боламыз десек 2 рет</i> <i>Белсенділік танытамыз десек 3 рет шапалақтаймыз!</i></p>
Жаңа білім 10 минут	<p>Түсіну Жұмбақтар шешу. Көзін ашып жұмады. Бағыт сілтеп тұрады. (Бағдаршам) Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұсқаған. Өміріңді күзеткен, Ысқырығы күшті адам.(Автоинспекция қызметкері) Арқаным тым ұзын. Ала алмайсың бір үзім. (Жол) Сөйлеуді білмейді Бірақ «Тоқта,жүр»-дейді. (Бағдаршам) Бір жолда екеуі жарысады Бір-бірінен оза алмай алысады (темір жол) «Жариялау» әдісі БЕЙНЕЖАЗБА ТАМАШАЛАУ Көлік және жол белгілері ТУРАЛЫ НЕ БІЛЕСІҢДЕР? Сұрағы аясында ролик тамашалаймыз.Ролик барысын топпен талқылап,өз ұстанымдарын спикер сайлап жариялайды.</p>
Ортасы 15 минут	<p>Қолдану Тапсырмалар орындау 3-тапсырма -суреттегі көліктерді даму бойынша орналастыру Дескриптор: -- тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтайды. - негізгі ақпаратты сақтай отырып,жинақы мәтін жазады. ҚБ:Шапалақпен құрмет ӘТН: Сын есімдер мағынасына қарай екіге бөлінеді: 1.Сапалық сын есімдер (әдемі,қызыл,ұзын..) 2.Қатыстық сын есімдер (көрікті,алғыр,білімді..) 1-тапсырма. -мәтін негізінде сын есімдерді анықтап,мағынасына қарай анықтаймыз. Мыс: қысқы(сапалық)мерзімұзақ(сапалық)қашықтық... Дескриптор: -жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтайды. - негізгі ақпаратты сақтай отырып,жетекші сұрақтарға жауап береді. ҚБ: сөзбен мадақтау. «Қарлы кесек» әдісі Жаттығудың сипаттамасы: Оқушылар бір біріне А4параққа сұрақтар жазып,жауабын күте қарсы топқа лақтырады, тақырып бойынша сұрақтарға жауап береді. Сұрақты анағұрлым мазмұнды қылу үшін, оқушылар белгілі бір пікір бойынша бірлесіп алға шығып сөйлей алады. Сұрақ- жауап: -Көшеде өтіп бара жатқан автобус, трамвайдың артынан жабысуға, қыста жабысып сырғанауға бола ма? -Балалар, жаяу қай жолмен жүруге болмайды? -Қала көшесімен келе жатқанда абай бол! Асықпа! Тек тротуар немесе жол жиегі мен ғана жүр. -Көшеде жүру тәртібін не басқарады?....</p>
Сергіту сәгі 2 минут	«Ақылды саусақтар»ойыны
Аяқталуы Сабақты бекіту 5 минут	Ой қорыту «БББ»кестесі

	Білемін	Білдім	Білгім келеді
Бағалау Кері байланыс 3минут	«Мен үшін екі жаңалық» кері байланыс Сабақтан алған әсерлерін бүгінгі екі жаңалық негізінде бір-біріне жеткізеді. Үйге тапсырма: 5-тапсырма (84бет)		
Қосымша ақпарат			
Саралау – Сіз қосымша көмек көрсетуді қалай жоспарлайсыз? Сіз қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіруді қалай жоспарлайсыз?	Бағалау - Оқушылардың үйренгенін тексеруді қалай жоспарлайсыз?	Пәнаралық байланыс Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері АКТ-мен байланыс	
<i>материалдары бойынша негізгі ақпаратты сақтай отырып, жинақы мәтін жазады</i>	<i>-сөзбен мадақтау -шапалақпен қошемет</i>	<i>бейнелеу, тарих, қазақ әдебиеті жол ережелерін қатаң сақтау жол ережесі туралы ролик көр-у</i>	
Рефлексия Сабақ / оқу мақсаттары шынайы ма? Бүгін оқушылар не білді? Сыныптағы ахуал қандай болды? Мен жоспарлаған саралау шаралары тиімді болды ма? Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен?	Әрине Көліктің тарихы туралы ақпарат алды Белсенді Әрине тиімді болды Үлгердім Еш өзгеріссіз, жоспарға сай өттім		
Қорытынды бағамдау Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: Жұмбақтар шешу. 2: «Қарлы кесек» әдісі Қандай екі нәрсе сабақты жақсартта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: Мәтінмен жұмыс 2: «Жариялау» әдісі Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім? Келесі сабаққа тиімді әдістер қолдана білсем сабақ нәтижелі боларын білдім			

«КІТАП-БІЛІМ БҰЛАҒЫ» Сыныптан тыс іс-шара

Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Ә.Молдагұлова атындағы ШЖНОМ
Кітапханашысы Баймолдаева Гулназ Қурманалиевна

Мақсаты: Білімнің кітап арқылы берілетінін ұғындыру. Кітаптың адам өміріндегі маңызы, ғылым мен білімнің пайдасы жайлы түсіндіру. Кітапқа деген қызығушылығын арттыру. Оқулықтарды күтіп ұстауға үйрету.

Көрнекілігі: Кітап жайлы жазылған плакаттар, суреттер.

Түрі: әңгіме

Барысы: 1 - бөлім. Ұйымдастыру кезеңі.

Кітап та алма ағашы,
Жемісін біздер теретін.

Тәтті алмаға балашы,

Кітабыңның әр бетін,- деп Мұзафар Әлімбаев ағамыз жырлағандай әдеби кітаптар мен оқулықтар сендерге білім көзі, рухани қазына. Біз кітап арқылы бастауыш мектептің өзінде - ақ бүкіл адамзат өмірімен танысамыз. Кітап білімімізді молайтады, кітаптан көп өнеге мен тәрбие аламыз. Оқығаның, тоқығаның көп болса жеңбейтін жау, алынбайтын қамал жоқ. Дана халқымыз «Білекті бірді жығады, білімді мыңды жығады» деп бекер айтпаса керек деп бүгінгі сынып сағатымыз «Білім көзі кітапта» атты әңгіме, пікір алмасу, ақпарат алмасу сіздердің білімдеріңізді толықтыру мен білімге деген ынталарыңыздың артуын мақсат етеді..

2 - бөлім. Кіріспе. Кітап туралы не білеміз?

Кітап – араб сөзі, “жазба”, ал түрікше “дәптер”, мерзімді баспасөз басылымы” деген сөз. Кітап өмір айнасы, замана сыры, тарих шежіресі, оқу, тәрбие құрал

“Папирус” кітабы. Мысырда жазуға папирус қолданыла бастады. Кітап “Папирус”деп аталатын су өсімдігінен дайындалған материалға жазылып, жұмыр таяқшаларға шиыршықтап оралды.

Жұмбақ шешу.

Мұғалім: Балалар бүгін бізге қонаққа Кітап келіп отыр. Кітапты ортаға шақырайық.

Кітап: Балалар, мен білім көзі - кітаппын. Мені жасау үшін көп адам еңбек сіңірді. Балалар кітап қайдан шығатынын білесіңдер ме?

Балалар: Ағаштан

Мұғалім: Кітап шығару үшін көп еңбек сіңіреміз. Кітап сен бізге қонақ болып, балалардың білімін тамашала.

Оқушылардың кітаптың жасалу жолы туралы тақпақтары:

Мағынаны таны. Алғашқы кітап баспасы ағаштан жасалды. Қазақ кітап баспасы Ресейге қосылған соң қалыптасты. Тұңғыш қазақ кітаптары 1800 жылы шығарыла бастады.

3 - бөлім. Топтық сайыс.

1. Жалғастыр Ойын: Кітап нені сүйеді?

2. Көркем сөз оқу Даналық сөз

3. Ойлаң, тап.

Мұғалім: Балалар, кітап туралы жазған ұлы ғұлама ақын, жазушыларымыздың қандай нақыл сөздерін білесіңдер. Кітап маған тақтан да қымбат. Шекспир. Артық ғылым кітапта, Ерінбе оқып көруге. Абай.

Мұғалім: Балалар, кітаптарда ауырады екен. Сол зиянды болдырмау үшін мынандай ережелер бар екен Есіңе сақта!

1. Кітапты ұқыпты, таза ұстау керек. Өздеріңнен кейін оны көптеген балалар оқитынын есіңнен шығарма. 2.

Кітапты төсекте жатып, ас ішіп отырып оқыма, кітап оқуды үлкен ой еңбегімен оқу керек.

3. Кітапты қалай болса солай оқыма.

4. Кітапты жыртуға, сызуға болмайды.

5. Кітапханада шулауға болмайды, өйткені басқаларға кедергі келтіресің.

6. Кітап бетіне сурет салма!

Мұғалім: Балалар, кітап туралы жазған ұлы ғұлама ақын, жазушыларымыздың қандай нақыл сөздерін білесіңдер.

Жалғастыр

1. Кітап - таусылмайтын байлық,

2. Кітап - білім бұлағы,

Білім - өмір шырағы.

3. Кітап – алтын қазына.

4. Өнерліге нұр жауар.

5. Өнер - ағып жатқан бұлақ,

Білім - жанып жатқан шырақ.

1. Оқусыз білім жоқ,

Білімсіз күнің жоқ.

2. Білім тозбайды,

Ақыл азбайды.

3. Еңбектің наны тәтті,

Жалқаудың жаны тәтті.

4. Білекті бірді жығады,.....

5. Оқу білім бұлағы,.....

Мұғалім: Ұлы адамдарымыз кітапты жоғары бағалаған. Алғаш қазақ балаларына арнап «Әліппе» оқулығын жазған кім?

Оның балаларға арнап жазған өлеңін кім біледі?

Ы. Алтынсарин Кел, Балалар оқылық (тақпақ)

Мұғалім: Балалар бүгінгі сынып сағатымыздан көп нәрсені үйрендік. Кітап балаларға білім беруде, жан - жақты тәрбие беруде әр түрлі әдеби шығармалармен таныстырады. Сондықтан «Кітап - білім бұлағы» деп бекер айтылмаған.

Қорытынды.

Оқушылар өз ойын ортаға сала отырып, білімдерін көрсетті және ақпарат алмаса отырып, өз білімдерін толықтырды. Сөздік қорлары молайып, кітапқа деген жаңа жағымды көзқарас пайда болып, пікірлерін ортаға салып, білімнің бастар көзі кітапқа деген құрметті өздерімен қатар достарының тарапынан көруді қалайтындарын жеткізді.

* * * * *

Пән: жаратылыстану	Мектеп: Ә. Молдағұлова атындағы шағын жинақты негізгі орта мектеп.		
Күні:23.10.2019ж	Мұғалімнің аты-жөні: Қамысбекова А.Т		
Сынып:	Қатысқандар саны:7	Қатыспағандар саны:	
Сабақ тақырыбы	Жануарлардың қандай түрлері болады?		
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтеме)	1.2.2.2 Жабайы және үй жануарларын ажырату		
Сабақ мақсаттары	<p>Барлығы: Жабайы және үй жануарларын ажыратады.</p> <p>Көпшілігі: Жабайы және үй жануарларының айырмашылығын айтады</p> <p>Кейбірі: Жабайы және үй жануарларының айырмашылығын ескере отырып ,үй жануарларын қалай күту керектігін айтады .</p>		
Бағалау критерийлері	<p>-жабайы,үй жануарларын ажыратады.</p> <p>-қайда мекендейтінін анықтайды.</p>		
Тілдік мақсаттар	Жабайы жануарлар, үй жануарлары, төл, қойқора ,атқора		
Құндылықтарды дарыту	Табиғатты қорғау,жануарларға қамқорлық көрсету		
Пәнаралық байланыстар	Сауат ашу, дүниетану		
АКТ қолдану дағдылары	Слайд, суреттер, интербелсенді тақта		
Алдыңғы білім	Жабайы, үй жануарларының кейбір түрлерін біледі.		
Сабақ барысы			
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет		Ресурстар
Сабақтың соңы 2 минут	Кері байланыс		
Саралау–оқушыларға қалай көбірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз? Қабілет жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз?	Бағалау – оқушылардың материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз?	Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы	
Тапсырмаларды оқушылардың қабілетіне байланысты таңдадым. Уақытты тиімді пайдалану үшін, саралауды сабақтың ортасында қолдануды жөн көрдім. Оқушылардың тақырыпты меңгеру барысында белсенді оқыту тәсілдерін пайдалану арқылы топтық, жұптық және жеке тапсырмалар бере отырып түсінуге мүмкіндік беремін. Сабақ барысында оқушыларды саралай топтастыра отырып, берілетін тапсырмаларды саралап жоспарлаймын. Кейбір оқушылардың қабілетін ескере отырып, дереккөздер арқылы зерттеу жұмыстарына назарларын аударамын. Мысалы «Ойлан тап» тәсілінде қабілеті жоғары оқушыларға – жануарлар не істеп жатыр? Олардың қайсысы жабайы, қайсысы үй жануары? Неліктен? деген сұрақ беріледі. Олар ойланып, бақылап өз қорытындыларын жасайды. Кейбір оқушыларды дербес қолдау көрсету арқылы ішкі уәжін арттырамын.	Оқушылардың сабақ барысында үйренгенін бағалау үшін түрлі әдіс-тәсілдер қолданамын. Таратылған топтық тапсырмаларды орындауларын тексеру мақсатында ҚБ Геометриялық фигуралармен бағалау «жүргізіліп, топтар арасында пікір алмасады. Жұппен жұмыс нәтижесі жарайсың, жақсы, талпын сабақ бойы мұғалімнің мадақтауы әрбір тапсырма барысында жүріп, айтылып отырады. Оқушылардың нені біліп, нені білмегенін бақылау мақсатында дескриптормен қалыптастырушы бағалау жоспарлаймын. ҚБ: «Бағдаршам» арқылы бағалау ҚБ: «Басбармақ» арқылы бағалау ҚБ : «Жарайсың» «жақсы» «талпын» арқылы бағалау ҚБ: Геометриялық фигуралармен бағалау	Денсаулық сақтау технологияларын ескеріп оқушыларға сергіту сәттері мен белсенді іс-әрекет түрлері жоспарланды. Сабақ басында «Жануарлар» ойыны оқушыларға психологиялық ахуал туғызу үшін ұйымдастырылса, сабақ ортасында дене жаттығуы үшін «Қара жорға биі » сергіту сәтін жоспарлаймын.	

<p>Сабақ бойынша рефлексия Сабақ мақсаттары /оқу мақсаттары дұрыс қойылған ба? Оқушылардың барлығы оқу мақсатына қол жеткізді ме? Жеткізбесе, неліктен? Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме? Сабақтың уақыттық кезеңдері сақталды ма? Сабақ жоспарынан қандай ауытқулар болды, неліктен?</p>	<p>Сабақтың мақсат, міндеттері орындалды. Оқушылардың барлығы оқу мақсатына қол жеткізді. Дұрыс жүргізілді. Сабақта уақытты тиімді пайдаландым. Сабақта ешқандай ауытқу болған жоқ.</p>
<p>Жалпы баға Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)? 1. Оқушылар сабақ жоспарына сай жұмыс жүргізгені ұтымды шықты. 2. Жан жақты құрылған КМЖ оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытты. Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)? 1. Сабақты жақсартуға саралау әдістерін тиімді пайдалану 2. Мұғалімнің шеберлігі Сабақ барысында сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістік/қиындықтары туралы нені білдім, келесі сабақтарда неге көңіл бөлу қажет? 1. Бағалау критерияларына сәйкес тапсырмаларды түрлендіру 2. Келесі сабақта жеке оқушыларға деңгейлік тапсырмаар беріп , шығармашылыққа баулу</p>	

Түркістан облысы, Отырар ауданы, Жамбыл атындағы мектеп-лицейі
Бастауыш сынып мұғалімі: Налибаева Айсұлу Бердібекқызы

Пән: Қазақ тілі	Мектеп: Жамбыл атындағы мектеп-лицейі		
Бөлімі: Өнер	Мұғалімнің аты-жөні: Налибаева А. Б.		
Күні: 17.01.2020 ж	Сабақ тақырыбы: № 70 сабақ Зат есім. 18-20 жаттығу		
Сынып: 3 Б	Қатысқандар саны: 18	Қатыспағандар саны: 0	
Оқу мақсаты:	3.2.4.1 өз бетінше мәтіннің тақырыбын және мұғалімнің көмегімен негізгі ойды анықтау; 3.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық және стилистикалық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып, түзету; 3.4.2.3 сөйлемнен сөз таптарын (зат есім, сын есім, сан есім, етістік) табу;		
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар:		
	-мұғалімнің қолдауымен мәтіннің тақырыбын, ондағы негізгі ойды анықтайды; -мұғалімнің қолдауымен жіберілген пунктуациялық, грамматикалық қателерді тауып, түзетеді; -сөз таптары кестесін қолданып, сөйлемнен сөз таптарын табады;		
	Оқушылардың көбі:		
	-мәтіннің тақырыбын, мұғалімнің қолдауымен ондағы негізгі ойды анықтайды; -жіберілген пунктуациялық, грамматикалық қателерді үлгі/талдау негізінде тауып, түзетеді -сөз таптарының сұрақтарын қолдана отырып, сөйлемнен сөз таптарын таба алады;		
Бағалау критерийлері	Оқушылардың кейбірі:		
	-мәтіннің тақырыбы мен ондағы негізгі ойды анықтай алады; -жіберілген пунктуациялық, грамматикалық қателерді тауып, түзетеді; -сөйлем құрамындағы сөздерді сөз таптарына ажыратып, олардың орнын тәртібін біледі;		
	-мәтіннің тақырыбын, ондағы негізгі ойды анықтайды; -мұғалімнің қолдауымен жіберілген пунктуациялық, грамматикалық қателерді тауып, түзетеді; - зат есімдерді тауып, талдау жасай алады және жекеше, көпше түрге айналдырып жаза алады;		
	№	Сұрақтар.	иә
1	Бүгінгі сабақта мен белсенділік таныттым ба?		
2	Зат есім туралы жаңа білім игердім бе?		
3	Дәлелдер келтірдім бе?		

	4	Сұрақтарға жауап бере алдым ба?		
	5	Сөйлем арасынан зат есімді таба алдым ба?		
Тірек сөздер	Пәндік терминология мен тірек сөздер Зат есім, жалқы есім, жалпы есім Сабақта диалог /жазу үшін пайдаланылатын тіл: Талқылау үшін сұрақтар: -Жандарбек Әміре Қашаубаевтың орнында болса не істер еді? -Оқиға қай заманда болған деп ойлайсың? -Осы оқиға арқылы автор не айтқысы келді?			
Пәнаралық байланыс	Әдебиеттік оқу, дүниетану, музыка			
Құндылықтар	Өнер адамдарын құрметтей білуге баулу			
Алдыңғы меңгерілген білім	Зат есім туралы 2-сыныпта игерген білімдеріне негізделіп меңгертіледі.			
Сабақ барысы				
Жоспарланған уақыт	Жоспарланған іс-әрекет			
Сабақтың басы 1-5 минут 5 минут	I. Ұйымдастыру кезеңі. Психологиялық ахуалды орнату: Қазақ тілім -өз тілім , ана тілім, Абай, Мұхтар сөйлеген дана тілім Қастерлейді ұл -қызың мәңгі сені Болашағым , бақытым , дара тілім . Алтын ережемен таныстыру. Жұмыс ережесін келісу <ul style="list-style-type: none"> • Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз! • Уақытты үнемдейміз! • Нақты, дәл жауап береміз! • Сабақта өзіміздің шапшаңдығымызды, тапқырлығымызды көрсетеміз! Сабаққа белсене қатысып, жақсы баға аламыз! Топқа бөлу, топ басын сайлау. II. Қызығушылықты ояту. Алдыңғы білімді еске түсіру (ұжымда) Ережені еске түсіру «Серпілген сауал» Сұрақ жауап әдісі 1 Зат есім деген не ? 2 Зат есім сұрақтарын ата ? 3 Жалқы есім деген не ? 4 Жалпы есім деген не ?			
	КБ: Отшаны арқылы бір-бірің бағала.			
Сабақтың ортасы	III. Жаңа білімді меңгерту. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын анықтау. Сабақ тақырыбы және оқу мақсаттары таныстырылады. Оқушыларға бағалау критерийі айтылады. Топтық жұмыс «Ойлан жұптас бөліс» әдісі арқылы орындалады.			
	Оқулықпен жұмыс. 18-жаттығу Мәтінді түсініп оқып, ат қою. Сұрақтарға жауап беру. Мәтіннен зат есімдерді табу. Олардың жалқы есім, жалпы есім екенін анықтау. Мәтінді түсініп, мәнерлеп оқиды. Мәтінге ат қойып, негізгі ойды анықтайды. Мұзафар Әлімбаев өмірімен таныстыру. Сұрақтар: 1. Әртістер қайда барды? 2. Құрманбек Жандарбеков неге мұңайды? 3. Кең маңдайлы, келбетті жігіт Құрманбекке не деді? 4. Халық клубқа қалай жиналды? 5. Халықты клубқа кім жинап берді?			

Сергіту сәті:

6. Мәтіннен зат есімдерді тап. Олардың жалқы есім, жалпы есім екенін анықта.
Әміре Қашаубаев пен Құрманбек Жандарбеков туралы қысқаша мәлімет беріледі.

ҚБ: Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау.

Бағалау дескрипторы:

- мәтінді түсініп оқиды;
- сұрақтарға жауап береді;
- мәтіннің негізгі ойын анықтайды;
- мәтіннен зат есімдерді табады;

Абайдың «Көзімнің қарасы» әні

3.3.5.1 (МК; Ө; Т; Қ) Нақыл сөздерді қатесіз жазу. (Дәптермен жұмыс)

Мағынасын талқылау.

19-жаттығу. Нақыл сөздерді қатесіз көшіріп жазады. Өзара бір - бірінің жазғанын тексереді. Нақыл сөздерге байланысты өз ойымен бөлісіп, топта талқылау жасайды.

Бағалау дескрипторы:

- берілген сөздерді қатесіз көшіреді;
- қателерді тауып, түзете алады;

Топтық жұмыс 1-топ. Постермен жұмыс.

Қыс «Бес жолды өлең құрастыру»

2-топ . ҚБ тапсырмасы

Мәтінді оқы. Мәтіннен кестенің әр бағанына сәйкес 2 сөз тауып жаз.

Зат есім	Етістік	Сын есім	Сан есім

Дескриптор Білім алушы

- зат есімдерді анықтайды етістіктерді анықтайды
- сын есімдерді анықтайды сан есімдерді анықтайды

3-топ. Сурет қиындыларын құрастыру. Мозайка әдісі.

Сөйлем құрастыру және сөйлемнен сөз таптарын табу.

4-топ. Саралау. Тест

1) Жалқы есімді белгіле

а) ақын ә) жұмысшы б) Әміре

2) Жалпы есімдер қатарын белгіле

а) қанат, Есіл, Ақтөбе ә) сурет, ән, мүсін б) ақ, сары, әдемі

3) Көптік жалғауларды тап.

а) –тай, -тей, -дай ә) –ға, -ге, -та б) –лар, -лер, -дар

4) Сөйлемнен зат есімдерді тап.

Сауытбайдың тойына көп адам жиналыпты.

5) Зат есім сұрақтарын белгіле.

а) кім? кімдер? не? нелер? ә) не істеді? қайтті? б) қандай? қай?

Топтық жұмыс ұйымдастырылады. Топ оқушылары жұмыстарын тақтаға іледі.

Топ оқушылары бір- бірінің жұмыстарын стикерлер арқылы бағалайды

ҚБ: Бағдаршам түстері арқылы бірін бірі бағалайды. қызыл түс- қате көп сары түс-1 қате бар жасыл түс- қате жоқ

Қорытынды бөлім
35-40 минут
 5 минут

Кері байланыс
Сабақты қорытындылау.

Оқушылардың аты-жөні	Белсенділігі	Қызығушылығы	Топпен жұмыс	Өзіндік жұмыстарды орындай алуы	Жетістігі

Топ басшы бағалау.

Үй тапсырмасы: Мәтінді түсініп оқу. 20-жаттығу

Саралау –оқушыларға қалай көбірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз? Қабілеті жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз?	Бағалау – оқушылардың материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз?	Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы
Топтық тапсырмаларды саралау бойынша беру. Қабілеті жоғары оқушыларға одан әрі дамуы үшін көмек қажет ететін оқушыларға қайта түсіндіру арқылы қолдау көрсетіледі.	Қалыптастырушы бағалаулар дескрипторлар негізінде өзін-өзі бағалау, жұпта бағалау және мұғалімнің бағалауы арқылы жүзеге асырылады.	Топта бірі-бірі тыңдау. Сыныпта қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Рефлексия Сабақ мақсатына жеттім бе? Оқушылар не үйренді? Ынтымақтастық атмосферасы орнады ма? Оқушылар арасындағы дифференциациялау бойынша іс-әрекеттер ұтымды болды ма? Жоспарланған уақытты ұстандым ба? Жоспардан қандай шегіністер жасадым және неліктен?	Бүгінгі сабақ өз мақсатына жетті. Оқушылар сөйлемнен сөз таптарын (зат есім, сын есім, сан есім, етістік) таба алды. Таңдаған материал бойынша тірек сөздерді белгілеу, ашық және жабық сұрақтарға жауап бере алды. Бұл сабақта топтық жұмыс жақсы өтті, себебі оқушылар бірлесе жұмыс атқарғанда топ мүшелері белсенділік танытты. Сабақта уақытты тиімді пайдаланылды. Келесі сабақтарымда топтық бағалауды қолға алуды ұйғардым, себебі оқушылардың белсенділігін молайтатынына сенімдімін.	
Қорытынды бағалау Сабақтың ең ұтымды кезеңдері.(оқытуды да, оқуды да ескертіңіз) 1: Әр тапсырма соңында ҚБ тәсілдері тиімді жүргізіліп отырды. Топ басшылары топтағы әр оқушыны бағалауды жетік меңгерген. 2: Мәтінді топқа бөліп оқуда жете меңгерді. Сабақ барысында оқу мақсаттары толық қамтылды. Сабақты жақсартуға септігін тигізген екі әдіс. (оқытуды да, оқуды да ескертіңіз) 1: Ресурстарды тиімді қолдану және оқушыларға тиімді жеткілікті дәрежеде үлестіру ықпал етеді. 2:Бағалау арқылы оқушылардың материалды меңгеру дағдысын қалыптастыруым және кері байланыс алуым. Келесі сабақты жоспарлауға септігін тигізетіндей осы сабақтан сыныптағы және жеке оқушылар жайлы не білдім?Сыныптың шығармашылығын байқай отыра әлі де қосымша тапсырма беруге болады?		

Туркестанская область, Толембийский район, город Ленгер,
ясли сад «Дулат би» воспитатель: Хашимова Эльмира Нажмидиновна

Технологическая карта организованной учебной деятельности.

Образовательная область: «Социум».

Раздел: «Самопознание».

Тема: «Мудрость великого Абая»

Цель: Расширение понимания общечеловеческой ценности Истина через знакомство с **мудростью** жизни и творчеством **Абая**.

1. Раскрыть понятие «честность»

2. Выявить у детей стремление видеть хорошее в других людях.

3. Воспитывать скромность, честность, внимательность, умение видеть хорошее в других людях.

Предварительная работа: знакомство с великим писателем, его творчеством, показ слайдов.

Материалы и оборудование: портрет великого поэта, слайды, книги поэта.

Словарная работа: Истина, скромность, честность, внимательность, вдумчивость.

Билингвальный компонент: адалдық-честность, қарапайым- скромный.

Этапы деятельности	Действия воспитателя	Деятельность детей
Мотивационно-побудительный	Сәлеметсіздер ме, балалар. Я рада видеть вас и ваши улыбки. Давайте начнем день с радостью и добротой! Давайте-ка, ребята, На свете честно жить. Со смелыми, правдивыми. Всем хочется дружить! Здравствуй, утро!	здороваются с педагогом, повторяют слова приветствия вместе с педагогом.

	<p>Здравствуй, день! Нам встретаться здесь не лень! Колокольчик мы возьмём, Всех в кружочек позовём, Колокольчик передай и желанье загадай.</p>	<p>Передает колокольчик по кругу со словами «Я желаю всем детям быть честными!».</p>
<p>Организационно-поисковый</p>	<p>Ребята послушайте, сейчас я вам расскажу удивительную историю: Бабушка Зере всегда называла мальчика самыми нежными, самыми ласковыми словами. «Светик мой, ягненок маленький, Абай, сердечко мое!» – бормотала она, едва внук оказывался в ее объятиях. Она была большим знатоком народной мудрости и сумела привить своему внуку стремление к знаниям: «Это хорошее дело, сын мой. Мало ли на свете людей, у которых в голове нет ничего, кроме еды и сна. Всю жизнь они суетятся без толку – и так и остаются пустоголовыми бездельниками! Не будь похож на них, не расставайся с этими мудрыми листами». Такое уважение бабушки к книгам всегда радовало Абая, и он еще больше углублялся в чтение. Абай дни и ночи проводил рядом с бабушкой, постоянно упрашивая рассказать сказку или историю. Бабушка Зере с радостью раскрывала перед ним все богатство устного творчества. Зере была большой мастерицей устного рассказа. «Она говорила <i>увлекательно, интересно</i>», – позже вспоминал поэт. Абай не уставал слушать бабушку. Когда она уставала, Абай обращался к матери Улжан. Больше всего он любил, когда мать читала ему стихи. Улжан была неграмотная, но она бережно хранила их в памяти, и это удивляло и восхищало Абая. Она целыми днями могла передавать жыры, айтысы, назидания в стихах. Данное отцом имя Ибрагим она заменила ласковым именем Абай. Оно означает «<i>внимательный, вдумчивый</i>». Под этим именем Абай прожил всю свою жизнь и вошел в историю. Благодаря бабушке и матери у Абая рано проснулся интерес к творчеству, поэзии. Во многом под их влиянием Абай встал на нелегкий путь борца за человеческое счастье. Старая Зере никогда не забывала о своем долге. «Сумела ли я... в жизни... быть добрым примером для вас?. Сумела ли... наставлять вас. – говорит она, обращаясь к своим внукам... И Абай, приложив обе руки к груди, склонялся перед нею со словами: «<i>Все лучшее, все чистейшее в сердце моем – от тебя, святая мать</i>». Сердце Абая всегда было открыто для всего доброго и прекрасного. Он всегда искал правду и справедливость. Абай призывал народы земли к миру и согласию, духовному единению. Он учил свой народ открыто и дружелюбно относиться к людям других национальностей, овладевать знаниями и честно трудиться.</p>	<p>внимательно слушают и проявляют интерес к занятию.</p> <p>с увлечением слушают рассказ.</p> <p>повторяют слова внимательный, вдумчивый.</p> <p>внимательно слушают рассказ педагога.</p>
	<p>Физ минутка. Зеркало.</p> <p>Сейчас ребята я предлагаю вам нарисовать солнышко без лучиков. Это будет солнышко – правдивости. И все наши солнышки мы повесим на один стенд. Вот сюда. Всякий раз, когда вам захочется сделать приятное для кого-либо, сделайте и нарисуйте лучик у своего солнышка. В конце недели по солнечным лучикам мы посчитаем, сколько раз за неделю солнышко помогло вам быть лучше, в центре солнышка напишите необычное своё имя.</p>	<p>выполняют физ минутку соответственно тексту.</p> <p>соглашаются с педагогом и выполняют работу, рисуют солнышко, пишут свои необычные имена в центре солнце вместе с педагогом.</p>

<p>Рефлексивно-корректирующий</p>	<p>Ребята скажите: 1. Почему герою рассказа дали имя Абай? 2. Как бабушка Зере повлияла на жизнь Абая? 3. Как вы понимаете <u>выражение</u>: «быть добрым примером»? 4. Как вы общаетесь со своими родными? 5. А чему научили вас ваши родные? По мнению Абая, любовь и справедливость – основа жизни. Он считал, что самое важное – воспитать в людях доброту, честность. Какие качества цените в друзьях вы? Узнайте у родителей, какие качества они ценят в людях. Молодцы, ребята вы сегодня активно участвовали на занятии, выполняли задание и красиво нарисовали солнышко.</p>	<p>подводят итог, отвечают полными ответами на вопросы педагога.</p> <p>слушают внимательно педагога.</p>
--	---	---

Ожидаемый результат:

Воспроизводят: ценить и уважать человеческие качества, доброту и мудрость.

Понимают: значение слов внимательность, честность, скромность, справедливость.

Применяют: умение понимать и чувствовать красоту устного творчества, правильно строить предложения, высказывать свое отношение к родным.

МАЗМҰНЫ

1. Токпанбетова Зина
2. Қызыр Айгул
3. Абишева Гүлнур Усеновна
4. Абилдаева Қарлығаш Алимхановна
5. Такишева Назира Турдыбаевна
6. Камбулатова Жазира Макулбековна
7. Оралбаева Гүлнар Жарқынбекқызы
8. Кайытбекова Патшайым Абдрашқызы
9. Көлбаева Дариға Бердибаевна
10. Баймолдаева Гулназ Курманалиевна
11. Қамысбекова А.Т
12. Налибаева Айсұлу Бердібекқызы
13. Хашимова Эльмира Нажмидиновна